

Mede

Mogelijk
Maken

Herfst
2022

Als ze samen zijn, spat de energie als vonken van ze af. De Utrechtse broertjes **Tim** en **Badr** ondernemen van alles met elkaar. Écht familie zijn de twee niet, maar zo voelt het overduidelijk wel. Via organisatie Big Brothers Big Sisters zijn ze gematcht en gaan ze al een jaar lang elke week op avontuur. ◀

Lees gauw verder op pagina 16

'Wij blijven nog heel lang... ..maatjes'

COLOFON

Concept

Schrijf-Schrijf

Tekst

Schrijf-Schrijf en Cecile Vossen

Eindredactie

Kansfonds en Hilde Duyx

Vormgeving

Autobahn

Fotografie

Maartje Brockbernd, Ringel Goslinga,
Maartje ter Horst en Marieke Odekerken

Illustratie

Agnes Loonstra

Drukwerk

Altijdrukwerk

IEDEREEN EEN THUIS

Daar maakt Kansfonds zich sterk voor. In Mede Mogelijk Maken en online delen we volop verhalen van mensen die weten hoe het is om géén thuis te hebben. Zoals op pagina 21. Je kunt de verhalen ook lezen op:

kansfonds.nl/
thuisverhalen

Mede | tiende jaargang | nummer 34 | herfst 2022

Mede is een magazine van Kansfonds. Het verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1.750 stuks. Kansfonds helpt thuisgeven, want niemand kan zonder thuis. Een dak boven je hoofd, voldoende geld om van te leven en het diepe besef dat je erbij hoort. Toch zijn er in ons land meer dan 1 miljoen mensen die geen thuis hebben.

Het werk van Kansfonds wordt mede mogelijk gemaakt door de bijdragen van particulieren, organisaties, de Nationale Postcode Loterij en de Nederlandse Loterij.

Voor schenkingen en nalatenschappen neem je contact op met:

Brenda Pel
b.pel@kansfonds.nl

Rekeningnummer
NL41 INGB 0675 8622 05

Abonnee van Mede worden? Of wil je je juist uitschrijven? Stuur een e-mail met je naam en adres naar communicatie@kansfonds.nl

f /kansfonds

@kansfonds

@kansfonds

/company/kansfonds

4

‘De IND is te weinig getraind om signalen van zeer ernstig trauma bij vluchtelingen te herkennen’

‘Ik geniet van de momenten dat het goed gaat, en dat worden er steeds meer’

12

Huis- en straatarts Michelle van Tongerloo: ‘Goed samenleven is vragen wat je buurvrouw nodig heeft’

Editorial

Onder de radar

Beste Medelezers,

Eigenlijk wilden we iemand zonder geldige verblijfspapieren op de cover van dit nummer zetten. Want we zijn van mening dat deze groep veel meer aandacht verdient dan ze nu krijgt. Helaas waren de mensen die we benaderden niet in staat om op de foto te gaan. Met een reden. Ze voelden zich op dat moment niet goed of sterk genoeg om in de schijnwerpers te staan.

Zonder geldige verblijfspapieren is een bestaan in Nederland zwaar. Je hebt geen recht op werk, een studie of basale zaken als medische zorg. Gelukkig bestaan er mensen en organisaties die onvoorwaardelijk voor deze groep vechten.

Zo werkt huisarts Michelle van Tongerloo ook als straatarts in Rotterdam. Daar biedt ze zorg aan mensen met een zeer kwetsbaar bestaan, zoals mensen die dakloos zijn of geen verblijfsvergunning hebben. De schrijnende gevallen waarover ze vertelt op pagina 12 grijpen me naar de keel. En laten me nogmaals inzien hoe belangrijk de hulp van ons en vele andere organisaties is.

Twee van die organisaties zijn iMMO en SAMAH. Op pagina 6 vertellen zij hoe ze mensen die hier volgens de wet ‘illegaal’ zijn hoop bieden in een leeg en radeloos bestaan. Samen met ons maken zij in dit verhaal duidelijk hoe we deze groep een menswaardiger bestaan kunnen geven. Want om gezien te worden, heb je geen papieren nodig.

Henriëtte Hulsebosch
Directeur
Kansfonds

‘Als je stopt met dromen, stop je met leven’

De hulp aan mensen zonder geldige verblijfspapieren staat steeds meer onder druk. **Hoe krijgen ze een humaner bestaan in ons land?** Op die vraag hebben Kansfonds en organisaties SAMAH en iMMO een duidelijk antwoord. Bied perspectief en onderwijs, heb meer oog voor ernstige trauma's, maar bovenal: **zie ze als mensen.**

n Nederland verblijven enkele tienduizenden ongedocumenteerden. Mensen zonder geldige verblijfspapieren dus, zo noemt Kansfonds ze liever. Want het gaat tenslotte om mensen. En dat onderscheid legt de vinger precies op de zere plek, vindt **Eline Crins**, hoofd projecten

van Kansfonds. 'Want de menswaardige behandeling van deze groep staat steeds meer onder druk. Sociale voorzieningen zoals opvang, bed-bad-broodvoorzieningen en begeleiding worden alsmaar verder afgebouwd. Om die basale vormen van hulp toch te mogen gebruiken, moeten vluchtelingen voldoen aan steeds meer voorwaarden. Zoals meewerken aan de terugkeer naar hun land van herkomst. Ook al is dat lang niet altijd mogelijk of wenselijk. Kansfonds wil dat de bestaanszekerheid van mensen wordt vergroot, zonder dat daar voorwaarden aan verbonden zijn. Vanuit het diepe besef dat ieder mens het waard is om naar om te zien.'

Geef jonge mensen een toekomstperspectief

Kansfonds stelt jaarlijks budget beschikbaar voor projecten die mensen zonder verblijfspapieren helpen. Denk aan hulp bij het verkrijgen van een verblijfsvergunning, juridische of medische bijstand, kleinschalige 24-uursopvang of zinvolle dagbesteding. Ook Stichting SAMAH maakte aanspraak op onze hulp. Deze stichting

helpt (voormalig) alleenstaande minderjarige asielzoekers om deel te nemen aan het leven in Nederland. Ook jongeren die hier niet mogen blijven. 'We proberen jonge vluchtelingen in beweging te krijgen door met ze te werken aan een toekomstperspectief', vertelt **Maria Verkade**, projectmanager bij SAMAH. 'Wat zou je later willen worden, en wat is daarvoor nodig? Voor jongeren wiens asielaanvraag net is afgewezen, zijn dat heel beladen vragen. Ze zien op dat moment hun toekomst in Nederland instorten. Toch stimuleren we ze om wél na te denken over wat ze willen met hun leven. Want als je stopt met dromen, stop je met leven.'

Zet onderwijs in als medicijn

SAMAH zoekt voor deze jongeren naar alternatieve manieren van scholing, zodat ze toch kunnen bouwen aan hun toekomstdroom. En dat is een flinke klus, want zonder verblijfsvergunning heb je ook geen recht op onderwijs. 'We willen voorkomen dat hun leven tot stilstand komt, met alle gevolgen van dien', vertelt Maria. 'Sommige hogescholen en universiteiten laten mensen zonder verblijfspapieren tijdelijk toe. Zo kunnen ze lessen bijwonen en zichzelf verder ontwikkelen.' Als het SAMAH niet lukt om een opleiding bereid te vinden, zoeken ze naar een stageplek of vrijwilligerswerk.

De overheid ontmoedigt om hulp te bieden aan mensen zonder verblijfspapieren. Dat maakt het werk van organisaties als SAMAH er niet makkelijker op. 'Zo verliezen mensen bijvoorbeeld hun recht op huurtoeslag als ze iemand zonder papieren bij zich laten inwonen', vertelt Maria. 'Daarnaast is het voor organisaties als die van ons moeilijk om subsidie te krijgen, niet iedereen wil zich verbinden aan deze doelgroep.' Tegelijkertijd ziet Maria ook lichtpunten. 'Hoe strenger de wetten worden, hoe meer mensen in actie komen. Ik zie allerlei netwerken in de maatschappij ontstaan, die deze jongeren zonder verblijfspapieren opvangen en huisvesten.'

Heb meer oog voor ernstige trauma's

Een afwijzing van je asielaanvraag is pijnlijk. Vooral voor vluchtelingen met ernstig trauma, die er bij de IND minder in slagen om hun verhaal goed te vertellen. Stichting iMMO (instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek)

'Hoe strenger de wetten worden, hoe meer mensen in actie komen'

maakt zich sterk voor deze mensen met een team van ervaren freelance psychologen, psychiaters en artsen. Op vrijwillige basis verrichten zij forensisch medisch onderzoek bij vermoedelijke slachtoffers van marteling en ander ernstig geweld. Meestal in de context van een asielprocedure. Op basis van het onderzoek schrijven ze een rapport dat als medisch steunbewijs kan dienen bij hun asielaanvraag.

'Op Europees niveau is afgesproken dat asielzoekers gebruik moeten kunnen maken van een forensisch medisch onderzoek om hun verhaal te vertellen.

Mits er aanwijzingen zijn dat ze slachtoffer zijn van foltering of ernstig geweld', zegt **Annemieke Keunen**, directeur van iMMO. 'En in Nederland moeten de juristen van de IND inschatten of een asielzoeker dat nodig heeft. Ga er maar aanstaan, dat is voor de IND ontzettend lastig.

Vooraf bij vluchtelingen met zeer ernstig trauma die, om het dagelijks leven aan te kunnen, bepaalde onderwerpen en prikkels vermijden om een herbeleving van een nare gebeurtenis te voorkomen. De IND is te weinig getraind om signalen van zeer ernstig trauma te herkennen. Daarvoor heb je veel ervaring nodig.' Annemieke spreekt de IND aan op hun beleid: 'Haal die psychologische kennis in huis als je met deze doelgroep werkt. Ik ben ervan overtuigd dat dat de asielprocedure veel soepeler maakt.'

Vraag vaker medisch onderzoek aan

De IND zegt dat ze die kennis kan halen bij het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP), als dat nodig is. 'Dat klopt', vervolgt Annemieke, 'als de IND

een vermoeden van trauma heeft, schakelen ze het NIFP in voor medisch onderzoek. Maar dat doen ze gemiddeld maar vijf keer per jaar. Terwijl wij van advocaten en asielzoekers gemiddeld 140 onderzoeksaanvragen per jaar krijgen. Die scheve verhouding zegt genoeg, en onderstreept het belang van onze organisatie.'

'Stel je eens voor dat je niet geloofd wordt. Dat wat jou is overkomen, wordt ontkend. Dat is zo pijnlijk. Daarnaast zijn er ook mensen die niet kunnen praten over de gruwelijkheden die ze moesten doorstaan. Het is menselijk dat je trauma's wegstopt, zo diep dat je er nauwelijks bij kan als mensen ernaar vragen. Kijk maar naar de Tweede Wereldoorlog. We weten uit onderzoek dat veel slachtoffers pas op hoge leeftijd konden praten over wat ze in de concentratiekampen hadden meegemaakt', zegt Annemieke. 'Ik wil dit onderwerp daarom helder en uitvoerbaar op tafel krijgen bij het ministerie van Justitie. Daarvoor zoek ik samenwerkingen, onder andere met Kansfonds.'

'Het werk van organisaties als iMMO en SAMAH is onmisbaar voor mensen zonder geldige verblijfspapieren. Zij geven mensen in heel lastige situaties perspectief en het gevoel dat ze er niet alleen voor staan', zegt Eline van Kansfonds. 'En wij staan achter hen, want ieder mens telt. Financieel blijven we dit soort organisaties steunen, maar we kijken ook verder. We ontwikkelen momenteel een programma voor organisaties die werken met mensen zonder geldige verblijfspapieren. Met dit programma willen we onze ondersteuning verbreiden en doen wat nodig is voor deze mensen.' Volgend jaar meer. <

De mensen achter de papieren

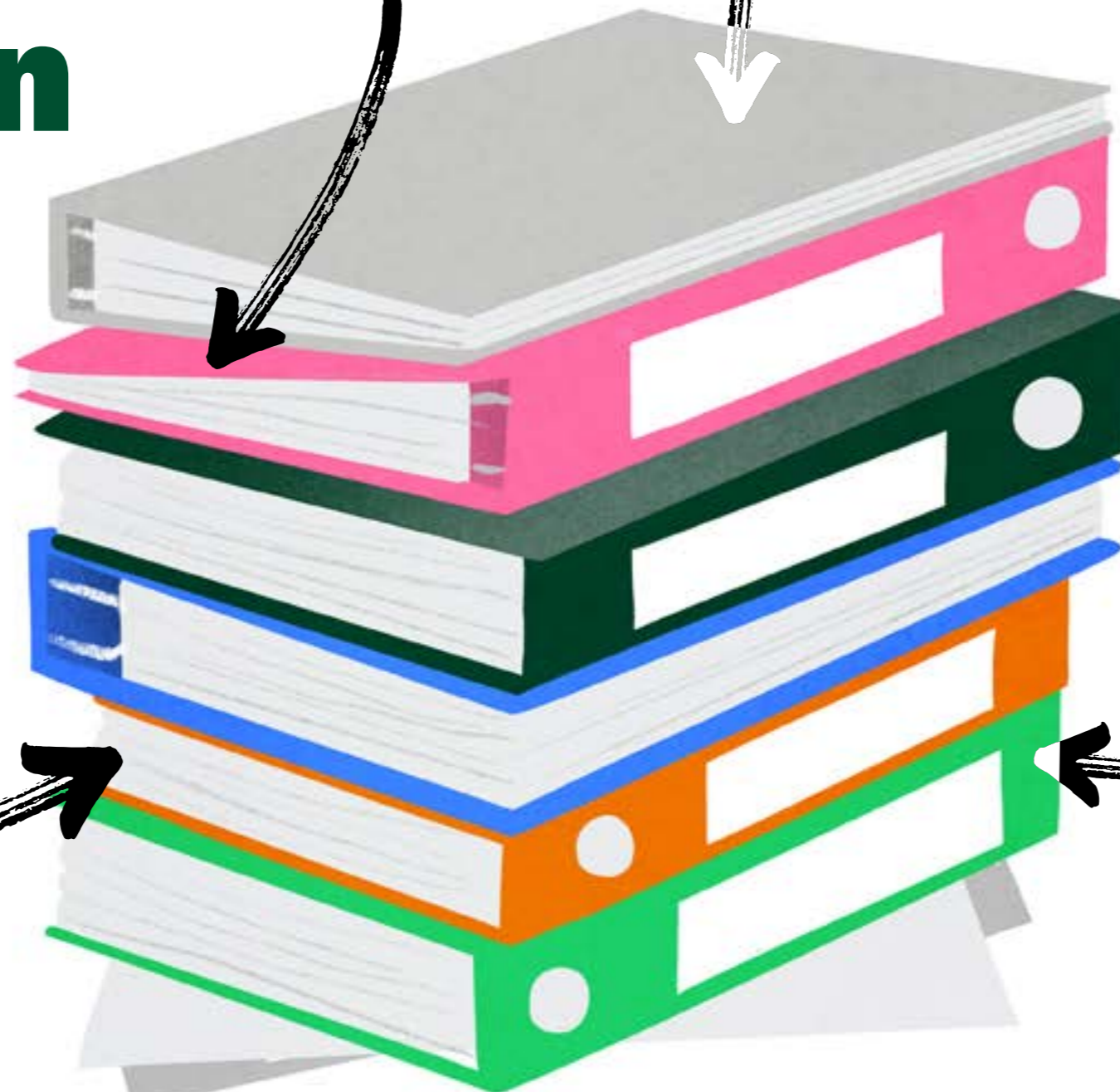
Botros (33) vluchtte niet voor oorlog in zijn land Egypte, maar voor de oorlog in zichzelf. Hij is homoseksueel en die gevoelens mag hij niet hebben in zijn thuisland. Sinds 2007 is hij hier. Zijn asielaanvraag werd afgewezen, maar teruggaan is geen optie. Het liefst zou hij in alles deel uitmaken van de Nederlandse samenleving en hier een fietswinkel beginnen.

Mabel (34) maakte in Sierra Leone veel traumatische gebeurtenissen mee. Ze is nu vijf jaar in Nederland, haar asielaanvraag is twee keer afgewezen. Haar handen zijn leeg. Geen kans. Geen uitweg. Geen studie. Geen toekomst. Niks. Ze voelt zich afgesneden van de mensen die ze moest achterlaten. Maar ook van iedereen in Nederland met wie ze er iets moois van wil maken.

Manuel (32) vluchtte als twaalfjarig kind uit Angola, in zijn eentje. Over de reden van zijn vlucht praat hij niet. In Nederland mocht hij blijven tot zijn achttiende. Inmiddels woont hij hier al veertien jaar onder de radar en werkt hij hard om wat van zijn leven te maken. Hij werkt zwart en heeft vast onderdak. Afgelopen lente kreeg Manuel het verlossende bericht: hij mag in Nederland blijven.

Ali (34) vluchtte uit Iran. Zijn manier van denken is anders dan de Iraanse staat van hem eist. Hij kon niet meer leven met de continue dreiging om opgepakt te worden. In Nederland werden zijn asielaanvragen afgewezen. Een leven zonder papieren is ook geen leven, weet hij nu. Toch brengt hij de discipline op om van elke dag iets bijzonders te maken. Zijn moeder woont ook in Nederland en heeft inmiddels wél een verblijfsvergunning.

Einar (*fictieve naam*) vluchtte uit een Afrikaans land, uit angst om opnieuw opgepakt te worden voor zijn politieke activiteiten. In de gevangenis is hij meermaals ernstig mishandeld, vertelt hij. In Nederland werden Einars asielaanvragen afgewezen. Tijdens het lichamelijk onderzoek bij IMMO constateert de arts veel littekens. Daarnaast heeft hij een fors aantal psychische klachten die passen bij een posttraumatische stressstoornis (PTSS). Met het medisch rapport doet Einar nu opnieuw een asielaanvraag.

'Ik wil *delen* wat ik heb ontvangen'

Coördinator van het Huis van Dominicus én directeur van stichting Actioma. **Hermen van Dorp** (57) is zeker geen vreemde van het katholiek sociaal gedachtengoed. Of van Kansfonds. Naast al zijn werk, doneert hij maandelijks met liefde een vast bedrag aan onze stichting. En met kerst nog wat extra. 'Ik wil doen én doorgeven.'

Doen en delen, dat is een mooie combinatie. Wat betekent delen voor Hermen? 'Als ik naar mijn leven kijk, zie ik dat ik vaak aan de goede kant heb gestaan. Ik heb een fijne jeugd gehad, kreeg een mooie baan en woon in een fijn huis. Kortom, ik heb het goed. En ik wil delen wat ik heb ontvangen. Doorgeven dus.'

Doorgeven. Het is mooi om te zien dat Kansfonds dat ook doet, vindt Hermen. 'Voor voorspoed is nu eenmaal geen garantie. Je leven kan zomaar een lelijke draai krijgen. Het is belangrijk dat er organisaties zijn die dan voor je op de bres springen. Naast dat ik zelf graag iets voor anderen doe, vind ik geld geven aan Kansfonds ook belangrijk. Hiermee kunnen zij nog meer projecten ondersteunen die mensen met minder kansen helpen.'

Connectie met Kansfonds

Dat Hermen zelf ook betrokken is bij mensen in kwetsbare situaties in ons land, is wel duidelijk. Voor het Huis van Dominicus doet hij coördinatie- en opbouwwerk en heeft hij veel contact met mensen in het AZC. Ook houdt hij zich bezig met landelijke katholieke kerkvernieuwing in Nederland. 'Daarnaast ben ik directeur van Actioma, een stichting om het goede werk van zes maatschappelijke activeringsorganisaties mede te ondersteunen. Hierdoor sta ik in contact met landelijke organisaties zoals Kansfonds.'

Thuisgeven in eigen huis

'Het Huis van Dominicus heeft in Utrecht contact met een kerkelijk netwerk van mensen die zich sterk maken voor vluchtelingen zonder geldige verblijfspapieren. Mensen van dit netwerk stellen een kamer beschikbaar in hun huis, waar ze regelmatig iemand opvangen. Dit sprak me erg aan, dus ook ik heb zo al verschillende mensen zonder status ontvangen. Want hoezeer ik ook op mijn privacy gesteld ben, ik wil zelf ook 'thuisgeven', zoals dat bij Kansfonds heet.'

Het perfecte plaatje

De filosofie van Kansfonds spreekt Hermen enorm aan. 'Ze steken echt hun nek uit voor groepen die minder kansen hebben. Zo zag ik onlangs de campagne over beeldvorming van dak- en thuisloze mensen voorbijkomen (zie pagina 22). Deze mensen worden altijd met dezelfde clichés geportretteerd: een oudere man met een biertje in de hand, ongewassen, wanhopige blik – terecht dat Kansfonds dat beeld wil bijstellen. Met dit soort initiatieven stelt Kansfonds de menselijke waardigheid centraal.' <

'Doen en delen; als donateur komt voor mij, alles bij elkaar'

GEEF OOK THUIS

Hermen schenkt per kwartaal een vast bedrag aan Kansfonds. En met kerst doet hij nog een extra donatie. Geld waar we dankbaar voor zijn en veel mee kunnen doen. Wil jij ook donateur worden? Scan de QR-code of ga naar kansfonds.nl/help-mee/direct-doneren om het snel en eenvoudig te regelen. Je kunt

zelf kiezen hoeveel je schenkt, en of je dat per maand, kwartaal of jaar doet.

*‘Ik zie de
hele wereld
in mijn
spreek-
kamer
voorbij-
komen’*

Michelle van Tongerloo (39) is huisarts in Rotterdam-Zuid. Daarnaast werkt ze als straatarts in de Pauluskerk, een diaconaal centrum in de binnenstad. Ze biedt daar zorg aan dak- en thuislozen, verslaafden en mensen zonder geldige verblijfspapieren. Een pittige doelgroep die om een menselijke benadering vraagt. ‘Ik zag in dat ik als arts extreem mezélf moest zijn.’

n haar eerste maanden als straatarts doet Michelle geen oog dicht. De machteloosheid die haar overvalt in de spreekkamer van de Pauluskerk laat haar hoofd 's nachts overuren draaien. Ze ziet verslaafde mensen voorbijkomen die met de maand verder vermageren. Die op straat in een *scene* van drank en drugs leven, en daar steeds dieper in verstrikt raken. Ze ziet mensen zonder geldige verblijfspapieren, jong en oud, met zwaar uit de hand gelopen ziektes, die na de operatie in het ziekenhuis gewoon weer op straat belanden. En ga zo maar door.

'Als iemand geen thuis heeft, zorgt dat voor gigantisch veel lichamelijke en psychische ellende', vertelt Michelle. 'Dak- en thuisloze mensen missen een basis waarop ze kunnen bouwen. Het viel me in het begin enorm zwaar dat ik weinig voor deze mensen kan doen. De hulp die ik kan bieden is 'pleisters plakken', en hopen dat ze niet nog dieper in de ellende zakken.'

Web van handige contacten

In de vijf jaar die volgen vindt Michelle steeds beter haar weg in de wereld waarin ze als straatarts opereert. 'Toen ik deze baan in 2017 overnam van een gepensioneerde arts, had ik geen idee wat het inhield om straatarts te zijn. En dat er zo'n groot netwerk achter schuilgaat.' Naarmate haar contactenlijst groeide, kon ze meer betekenen voor haar patiënten. 'Ik ken nu de plekken waar ik voor iemand een matrasje kan laten neerleggen en de verpleeghuizen die onverzekerde mensen tijdelijk opvangen. Ik weet inmiddels wat ik allemaal moet uitvragen bij cliënten om, naast hun medische probleem, in korte tijd een totaalbeeld te krijgen van hun levenssituatie. Om een voorbeeld te geven: als ik ontdek dat een man met kanker geen thuis heeft, ga ik kijken of hij ergens terecht kan na zijn chemo. Ik word er steeds behendiger in om ook dat soort zaken te regelen.'

Spiegel van de maatschappij

Ondanks de complexe consulten haalt Michelle veel voldoening uit haar werk als straatarts, dat ze een dag per week doet. 'Je moet passen in dit vak, en ik pas hier. De doelgroep ligt me. Ik ben zelf ook een beetje ruw en nogal direct. Ik heb een tijd in Wassenaar gewerkt, daar paste ik duidelijk niet', vertelt ze. 'Nu zie ik de hele wereld in mijn spreekkamer voorbijkomen. Die diversiteit aan mensen en culturen geeft een diepere laag aan m'n leven. Daarbij weerspiegelen mijn patiënten de grote maatschappelijke problemen waarmee we als samenleving moeten dealen. Dat is pijnlijk om te zien, maar maakt mijn werk wel zeer de moeite waard.'

Schoen naar m'n hoofd

Lang niet alle patiënten kan ze helpen, en toch denkt Michelle veel te kunnen betekenen. 'Veel van mijn patiënten zijn wantrouwend omdat hun hulpvraag al bij zoveel instanties is afgewezen. "Nee, we kunnen je niet helpen want je kruist niet helemaal de juiste vakjes aan." Waar deze mensen behoefte aan hebben, is contact op menselijk niveau. Ik laat zien dat ik om ze geef. Ik heb geleerd om alle standaard communicatietechnieken van de opleiding te laten vallen. Iemand gooide hier ooit bijna een schoen naar m'n hoofd toen ik vroeg: 'Wat doet het met je dat je geen huis hebt?' Deze mensen prikken meteen door dit soort standaardvragen heen. Toen ik hier net begon, had ik veel boze patiënten in mijn spreekkamer. Maar ik kan nu oprecht zeggen dat ik nauwelijks meer frictie ervaar. Ik leerde de afgelopen jaren om mijn communicatiestijl helemaal af te pellen tot de kern. En daarin staat één vraag centraal: wat heb je nodig?'

Harde levenslessen in de Cariben

Die persoonlijke communicatiestijl, die ze 'professionele nabijheid' noemt, leerde ze op Sint Eustatius. Daar werkte ze van 2019 tot 2020 als arts. Een Nederlands eiland met slechts 3200 bewoners die samen een hechte community vormen. Het leek haar interessant om een tijd in het Caribisch gebied te werken. En met haar schat aan interculturele ervaring zou dat wel goed komen, dacht ze.

Maar het liep anders. De cultuur, het geloof en de opvattingen binnen de community speelden een veel grotere rol in haar consulten dan ze vooraf kon inschatten. 'Ik maakte de ene fout na de andere. Ik ben nog nét niet de zee ingejaagd toen ik met mijn eerste palliatieve patiënt over morfine begon. Die familie heeft me nooit meer aangekeken, want dat middel gebruiken zij absoluut niet. Op Sint Eustatius leerde ik dat luisteren de essentie is van mijn werk. En dat ik extreem mezelf moet zijn als arts. Dan zien mensen wie ik echt ben en dat ik wel degelijk om ze geef.'

1983
Geboren in Nijmegen

2008-2012
Studeert Geneeskunde aan de Radboud Universiteit en Fotografie aan de Sint Joost School of Art & Design

2012-2015
Studeert Huisartsengeneeskunde aan de Radboud Universiteit

2015-heden
Werkt als huisarts in IJsselmonde, een wijk in Rotterdam-Zuid – met een onderbreking als ze op Sint Eustatius werkt.

2017-heden
Wordt straatarts bij de Pauluskerk en de Nico Adriaans Stichting, waar ze de kwetsbaarste mensen – vaak dakloos, verslaafd of ongedocumenteerd – zorg biedt. Ook hier was er een korte onderbreking toen zij in Sint Eustatius werkte.

2016-heden
Schrijft columns voor het online medium De Correspondent, waarin ze complexe maatschappelijke thema's dichtbij brengt door ze te koppelen aan voorbeelden uit haar spreekkamer. Schrijft daarnaast publicaties voor o.a. NRC en Trouw.

2019-2020
Verhuist met haar gezin voor bijna anderhalf jaar naar het bovenwindse eiland Sint Eustatius om daar te werken als eilandarts.

2019-heden
Bij terugkomst in Nederland gaat zij actiever voor diverse media schrijven over gezondheidszorg, armoede en gezondheidsverschillen. Publiceert in Vrij Nederland een longread over haar ervaringen op Sint Eustatius met zelfgemaakte foto's van de eilandbewoners. Treedt regelmatig op als spreker op diverse evenementen.

'Je moet passen in dit vak, en ik pas hier'

De kracht van een stilte

Die aanpak wierp zijn vruchten af. 'Ik maakte steeds vaker echt contact met patiënten. Het zorgde voor een gemakkelijker sfeer, waarin ik ook af en toe een stilte kon laten vallen. Daardoor vertelden ze me eerder wat ze nodig hadden. Als zorgverleners zijn we in Nederland zo gewend om ons te verschuilen achter protocollen. We werken te weinig vraaggericht. Terwijl patiënten vaak zelf de oplossing al in handen hebben. Vraag nou eerst eens: wat heb je nodig? En ja, soms is dat antwoord gewoonweg geld voor heel basale dingen als een kinderwagen, de energierekening of kinderopvang. Daarom geef ik dat tegenwoordig in sommige gevallen gewoon – van mijn eigen geld of van donaties die mensen doen. Zowel in de Pauluskerk als in mijn huisartsenpraktijk in Rotterdam-Zuid, waar ook veel armoede heerst. Daar was ik voor mijn tijd op Sint Eustatius nooit opgekomen.'

Anoniem in Rotterdam

'Mijn leven op Sint Eustatius was in meerdere opzichten een omslagpunt. Ik ervaarde hoe het is om in een hechte community te leven, waarin iedereen voor elkaar zorgt. In Rotterdam kun je anoniem zijn, op Sint Eustatius niet. Dat haalde me helemaal uit mijn comfortzone. Je kent elkaar allemaal, op enige manier. Dus ook de klusjesman die je wasmachine komt repareren. Ik voelde daardoor altijd de verplichting om een praatje maken. Ondertussen maakte ik me ook zorgen of mijn kinderen zich wel gedroegen en of mijn huis wel schoon genoeg was – verhalen gaan daar rond als een lopend vuurtje.'

'In het begin raakte ik er flink gestrest van, maar na een half jaar verdween dat. Ik zag in hoe individualistisch we hier in Nederland leven. En wat voor problemen dat veroorzaakt. Goed samenleven is vragen wat je buurvrouw nodig heeft. En haar daar vervolgens ook bij helpen. Die behulpzaamheid gaan we de komende tijd hard nodig hebben. Door de uitgekledde verzorgingsstaat en economische crisis is zorgen voor elkaar noodzakelijker dan ooit.' ◀

Bezige broertjes:

Tim & Badr

In een regenachtig Utrecht zwaait de voordeur van een eengezinswoning open. Met een brede lach staat **Tim** (29) klaar in de smalle gang. Achter hem verschijnt een jongetje: de achtjarige **Badr**. Hij heeft z'n nieuwe schoenen en blouse aan. 'Speciaal voor de foto', fluistert hij wat verlegen.

Tim is vrijwilliger bij Big Brothers Big Sisters in Utrecht, een maatjesprogramma voor kinderen uit laag-inkomensgezinnen. Badr is al een jaar zijn Little. 'We noemen onszelf broers, maar ik zie mezelf ook als mentor. Samen verbreden we de horizon van Badr door wekelijks leuke dingen te doen en vooral veel buiten te zijn.'

Timide thuissituatie

Badr legt zelf uit waarom hij wel een maatje kon gebruiken. 'Mama vindt het best spannend om naar buiten te gaan, daarom zat ik vaak binnen. En ik wilde juist graag dingen buiten doen.' Tim vertelt dat Badr uit een fijne thuissituatie komt en het goed doet op school. 'Er zijn ook Littles met flinke leerachterstanden of sociale problemen. Daar helpen de Bigs goed bij. Badr wil vooral lekker op avontuur en kan alleen wat hulp gebruiken bij het leren lezen.'

Donald Duck

Om daarmee te oefenen, lasen ze om de beurt bladzijdes uit de Donald Duck. 'Badr liet me nog wel eens doorlezen als het allang zijn beurt was.' De twee lachen en Badr roept: 'Ja, ik ben wat ondeugend. Maar dat is niet erg!' Hij voegt eraan toe: 'Ik vind het wel fijn dat Tim mij helpt, maar soms haal ik grapjes met hem uit.'

Schaatsen en schaken

Lezen is niet het enige wat Badr afgelopen jaar heeft geleerd. 'Tim heeft mij leren schaatsen en schaken. En wat er allemaal in de stad te beleven valt.' Tegelijk leert Tim óók van Badr. 'Ik krijg door hem nieuwe inzichten, kom op veel nieuwe plekken, weet meer over de Marokkaanse cultuur en Badr heeft me leren dammen.' De kleine broer komt ertussendoor: 'Ik heb hem dik verslagen.'

Meer, meer, meer

De eerst wat verlegen Badr kruipt helemaal uit zijn schulp als het gaat om de avonturen die de broers de komende tijd nog gaan beleven. Ze hebben elkaar tijdens Tims vakantie moeten missen. En dat terwijl er volgens Little Badr geen tijd te verliezen is. 'Ik wil nóg een keer schaatsen. En leren skeeleren. Daarna word ik de nieuwe Maradona én wedstrijdzwemmer én YouTuber.' Tim lacht: 'Badr en ik blijven dus nog heel lang maatjes.' <

MEERJARIGE STEUN

'Kansfonds is een belangrijke partner voor ons', vertelt **Monique de Broekert**, directeur van Big Brothers Big Sisters Utrecht. 'In 2017 begonnen we met het matches en begeleiden van vier koppels. Inmiddels staat de teller op tachtig à negentig matches per jaar. Mede dankzij de meerjarige financiering van Kansfonds kunnen we een stabiele partner in het Utrechtse informele zorgnetwerk blijven'.

‘Kansfonds is uitgegroeid tot een *krachtige* organisatie met een helder profiel’

Kansfonds bestaat 65 jaar. Om deze respectabele leeftijd te vieren, nodigen we betrokken mensen uit om hun herinneringen te delen, en een blik op onze toekomst te werpen. Dit keer is het woord aan **Joep Mourits**, oud-bestuurslid van Kansfonds.

Hoe kwam Kansfonds op je pad?
‘In de jaren negentig was ik hoofd communicatie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland. Ons secretariaat in Utrecht werd deels bekostigd door de voorloper van Kansfonds: het Skanfonds. Later werd ik consultant bij adviesbureau Berenschot en ook in dat circuit kwam ik het fonds tegen. Vanwege mijn achtergrond ontving ik in 2006 een uitnodiging van het bestuur om bestuurder te worden.’

Hoe betrokken voel je je bij Kansfonds?
‘Ik ben belijdend katholiek. Wat mij daarin bijzonder aanspreekt is de diaconale kant; wat je met je geloof dóet. Daarom hoefde ik niet lang na te denken of ik me voor Kansfonds wilde inzetten. Met veel genoegen was ik er 12 jaar actief.’

Welke bijzondere bijdrage heb je met het bestuur geleverd?
‘Kansfonds heeft een katholieke achtergrond, maar na verloop van tijd was de betekenis daarvan niet voor iedereen meer even duidelijk. Vanuit de medewerkers kwam toen de vraag: “Waar staat het fonds voor, waar gaan we voor?” Er was behoefte aan verduidelijking. Vanuit het katholiek sociaal denken als leidraad hebben we toen keuzes gemaakt over hoe Kansfonds zich profileert en wie het ondersteunt.’

Wat vind je van de nieuwe koers van Kansfonds, met een focus op thuisgeven?
‘Een sterke keuze. Zelf was ik ooit vrijwilliger bij de zusters Augustinessen op de Warmoesstraat in Amsterdam, die onder meer dak- en thuisloze mensen opvingen. De nieuwe koers van Kansfonds ligt dus dicht bij mijn eigen motivatie. Daarnaast geeft focus het fonds een nog krachtiger profiel. Van groot belang, zeker voor fondsenwerving. En het allerbelangrijkste, de grote groep dak- en thuislozen is helaas nog steeds actueel en urgent. Er blijft voor Kansfonds een belangrijke rol weggelegd.’

Waar ben je trots op?
‘Kansfonds is uitgegroeid tot een krachtige organisatie met een helder profiel. Menselijke waardigheid, solidariteit, subsidiariteit en bonum commune – alle basisprincipes van het katholiek sociaal denken vormen nog steeds de basis van Kansfonds’ werk. Ook ben ik blij met de keuze voor eigen fondsenwerving. Hierdoor verbindt Kansfonds zich nog meer met een duidelijke achterban.’

Thuis is op de schouders van mijn vader

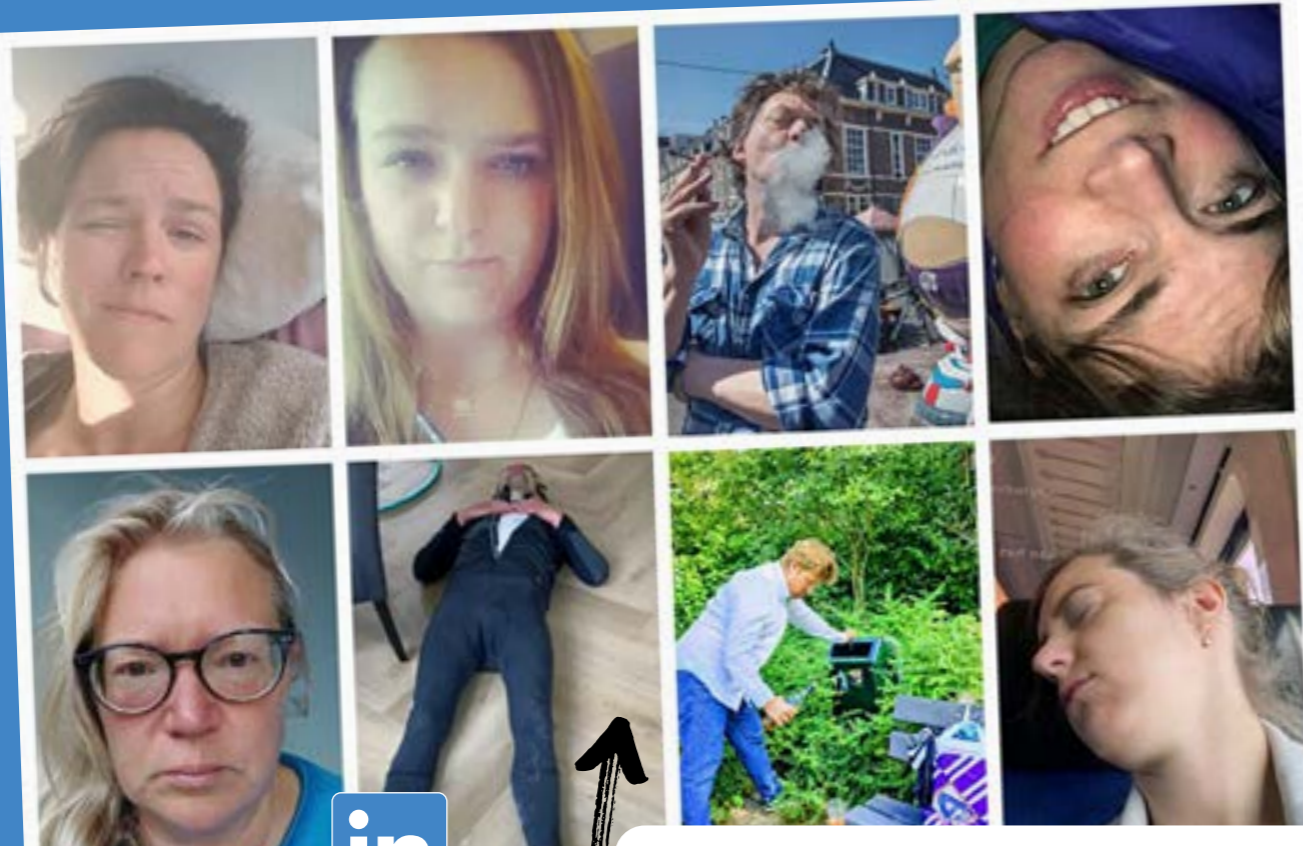
‘Ik had nooit gedacht dat ik mijn thuis zou kwijtraken. Toch is dat wat er gebeurde. Ik kon alleen nog maar huilen, alles was ik kwijt. Vaak kwam het beeld in me op van mij als ukkepuk, hoog op de schouders van mijn vader. Niks kon mij gebeuren, terwijl ik uitkeek over de wereld. Je veilig weten. Dat verdwijnt zo gauw er geen thuis meer is.’

Aukje

Raakte drie jaar geleden haar thuis kwijt toen haar ouders overleden. Het huurcontract stond op hun naam, en van de woningbouwvereniging moest ze eruit. Aukje belandde op straat. Letterlijk. En daarna werd het leven niet veel beter. Tot ze een eigen plek vond, waar ze op adem kan komen.

Het hele verhaal van Aukje lezen? Kijk op kansfonds.nl/aukje.

Niemand kan zonder thuis. Een dak boven je hoofd, voldoende geld om van te leven en het diepe besef dat je erbij hoort. Kansfonds helpt thuisgeven. Net zo lang tot iedereen een thuis heeft.

Stoer. 🌸

Vandaag deelden veel mensen een foto van zichzelf zoals ze niet gezien willen worden.

Voor de mensen op deze foto's is het een keuze om zichzelf zo te laten zien; voor veel dakloze mensen niet. Zij worden afgebeeld op hun kwetsbaarste momenten: onverzorgd, liggend op een bankje in het park. Dit is niet respectvol, stigmatiserend en niet representatief voor hoe dak- en thuisloosheid er werkelijk uit ziet.

Kansfonds en **Straat Consulaat** bieden een alternatief en stellen meer realistische beelden beschikbaar. Vrij te gebruiken door iedereen die schrijft over dak- en thuisloosheid in Nederland.

Je vindt de beelden hier: 🐾 <https://lnkd.in/eDsGBid5>

Dank aan alle mensen die hebben meegedaan of nog mee willen doen aan **#zowiljetochnietgezienworden**.

2 commentaren

Zo wil je toch niet gezien worden?

Nét uit bed, met een slaperig hoofd en je haar nog in de war. Nee, een foto waarop je slecht voor de dag komt deel je liever niet. Toch laten we foto's van het moment waarop dakloze mensen het meest kwetsbaar zijn, viraal gaan. Vrij respectloos en stigmatiserend. Daar vroegen we samen met het Straat Consulaat aandacht voor in de 'Week van de eerlijke beeldvorming'.

Op social media riepen we op om een foto te delen van jezelf zoals je niet gezien wil worden. Ook veel medewerkers van Kansfonds gaven daar gehoor aan. En daarvoor kregen we veel lof. De actie haalde zelfs de website van de NOS. Samen met het Straat Consulaat boden we media en politie een set representatieve foto's aan van dak- en thuislozen. Dus geen stereotype foto's van oude mannen in verwaarloosde kleren op een vies bankje in het park, maar realistische beelden. Want dak- en thuisloosheid kent vele gezichten.

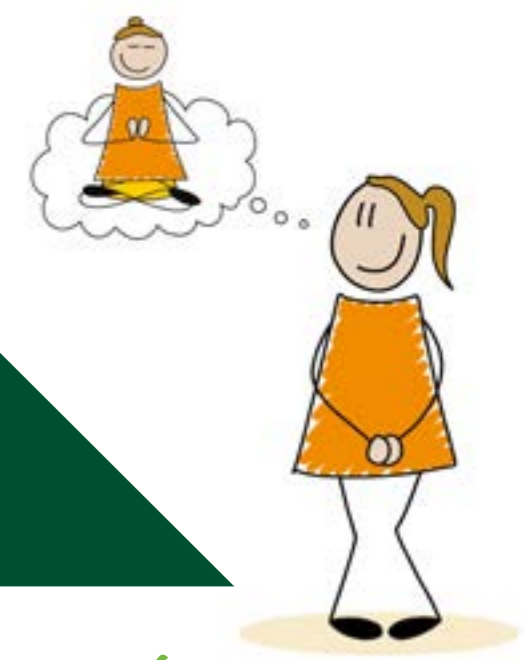
Lees bijvoorbeeld de ervaringsverhalen van de jongeren Femke en Gio op kansfonds.nl/femkegio

STADSWANDELING Kijk door de bril van een dakloze

Hoe is het om op straat te leven? (Ex-)dakloze mensen laten het je zien met een rondleiding door hun stad. Samen loop je langs verschillende plekken waar zij hun persoonlijke verhaal vertellen. Over hun slaapplekken, wat en waar ze eten en hun belevenissen op straat. Door hun ervaringen zie je de stad opeens door een heel andere bril. En dat zet aan tot nadenken. Nieuwsgierig? Je vindt makkelijk stadswandelingen via onze projectpartners: **Stichting Ervaring die Staat** in Eindhoven, **Stichting Loods** in Den Bosch en **Stichting Stem in de Stad** in Haarlem. En via Google vind je nog meer tours in bijna elke stad van Nederland, waaronder waarschijnlijk die van jezelf!

Wil je een exemplaar van dit toegankelijke rapport ontvangen? Vraag het aan via fondsfranciscus@kansfonds.nl

Impact INLOOPHUIZEN OP DE KAART

De maatschappelijke waarde van inloophuizen is groot, dat weten wij als geen ander. Maar hoe maak je hun impact nou zichtbaar? Daar lopen veel inloophuizen tegenaan bij de aanvraag van financiering. Impact moet steeds inzichtelijker worden om subsidie te krijgen van gemeentes, fondsen en donateurs. Voor de relatief kleine organisaties met veel vrijwillige inzet is dat niet altijd even makkelijk. En dat terwijl ze die subsidie zo hard nodig hebben om overeind te blijven.

Échte impact? Dat zit 'm niet in eenvoudige (bezoekers)aantallen. Daarom hebben we samen met 65 inloophuizen hard gewerkt om in kaart te brengen wat ze betekenen voor hun bezoekers. En voor de buurt. Dit leverde 65 impactrapporten op, die onze partner Avance Impact bewerkte tot één ijzersterk, overkoepelend rapport.

Het rapport 'De impact van inloophuizen' kun je bekijken op kansfonds.nl/impactinloophuizen

SOMMIGE MENSEN BLIJVEN JE VERBAZEN. DOOR HUN DOORZETTINGSVERMOGEN, DIEPE VERTROUWEN OF GRENZELOZE INZET VOOR ANDEREN. KRACHTPATSER VAN DEZE WEEK: MARTIN.

Voorzichtig giet Martin de spaghetti af. Dochter Daniëlle roert door de pestosaus. Uit de woonkamer klinkt de stem van Hayat, zijn andere dochter. Of hij een glas melk wil inschenken. "Want als jij het inschenkt smaakt het echt honderd keer lekkerder", komt er poeslief achteraan. Martin slaakt een zucht, maar zijn ogen twinkelen. 'Met mijn meiden heb ik een liefdevol thuis gemaakt. De echo's uit het verleden, vol schulden en depressies, ebben langzaam weg.' De sores begon toen hij scheidde van Hayats moeder. Ze moesten hun huis met enorm verlies verkopen, en zij nam Hayat mee. Torenhoge schulden en veel alimentatie volgden. 'Ik zat aan de grond en vluchtte in de game *World of Warcraft*. Uiteindelijk leefde ik in één kamer van mijn huis met een gasbrandertje, omdat alles afgesloten was. Douchen deed ik op mijn werk.'

Na vier jaar keerde het tij. Martins werkgever betaalde de openstaande rekeningen voor zijn huis. En zorgde via een advocaat dat hij zijn dochter weer kon zien. Inmiddels woont ze definitief bij hem in. Een lichtpunt in de zware periode die volgde, want het huwelijk met zijn nieuwe relatie, waarmee hij dochter Daniëlle kreeg, strandde ook. Martin belandde in de ziektewet. In zijn donkerste periodes gaf *House of Hope* hem de kracht om door te zetten. 'Via hen kreeg ik een bewindvoerder en ben ik nu bijna van mijn schulden af. Ik geniet van de momenten dat het goed gaat, en dat worden er steeds meer.' <

Uitgelezen?
Geef Mede door aan iemand anders!

'Met mijn meiden heb ik een liefdevol thuis gemaakt'

Wil je donateur worden?

Scan de QR-code met de camera van je telefoon of ga naar

kansfonds.nl/doneren